

Posudek magisterské diplomové práce

Bc. Ludmila Lacinová

Vědomosti a postoje žáků středních škol týkající se globální změny klimatu

**Fakulta humanitních studií University Karlovy
studijní program sociální a kulturní ekologie, 2022**

Úvod

Autorka předkládané diplomové práce **Bc. Ludmila Lacinová** si své velmi aktuální téma vybrala při svém zájmu o pedagogiku na našem oboru sociální a kulturní ekologie sama a ve své práci také míří od počátku bez zbytečných odboček k jasně definovanému cíli – porovnání vědomostí a názorů studujících různých typů škol ve věci globální poruchy klimatu.

1. Obsahová stránka

Výstižný abstrakt, logicky strukturovaný obsah a návodný úvod dobře připravují čtenáře na to, co jej čeká.

Základní popis středního školství, charakteristika vědomostí a postojů jsou stručné, ale bezchybné a poskytují postačující základ pro další výklad. Podobně nezbytné seznámení s klíčovým problémem, globální klimatickou změnou, obsahuje více než dostatečný výklad přírodní podstaty jevu, antropogenních vlivů, politických řešení a jejich historie včetně klimaskepticismu. Ludmila správně definuje klimatickou poruchu pomocí obecné oborové definice globálního problému, mohla snad jen ponechat definici v úplnosti, protože právě deficit jakéhokoli globálního nástroje řešení přenáší důraz na vzdělání, jímž se zabývá. Podobně známé distribuované nástroje mitigace a adaptace mohla doplnit *akceptací* a následnou *participací*, ze stejného důvodu: jejich nástrojem je právě vzdělání a osvěta. Celý text teoretické části však prokazuje výborné porozumění problematice.

Obdobně prokazuje Ludmila i porozumění metodám, kvalitativním i kvantitativním, v Metodologické části, a stručně, leč výstižně popisuje vybrané školy v místě svého domova a zdůvodňuje výběr vzorku.

Průběh výzkumu v Empirické části je popsán přesně, jeho zpracování, srovnání výsledků s předchozím výzkumem, jímž se Ludmila inspirovala (české veřejné mínění v oblasti změny klimatu v různých věkových kategoriích [Krajhanzl et al., 2021]), zachycení veškerých dat jak v textu, tak v jednotně zpracovaných tabulkách, to vše je provedeno jednotně a technicky dokonale.

V práci nechybí sebekritická diskuse vnitřní i vnější, kde náležitě diskutuje svá zjištění s výběrem teoretických prací. Jasně jsou zodpovězeny i všechny stanovené hypotézy.

Závěr trochu zůstává na úrovni detailního popisu, většího zobecnění se čtenář dočká vlastně až na jediné poslední stránce.

2. Práce s literaturou

Práce s literaturou, způsob interpretace, parafráze i podoba citací jsou bezchybné, suverénní, bibliografická i citační pravidla jednotná a dodržovaná.

Seznam knižních zdrojů je relativně obsáhlý i vzhledem ke třem okruhům (klíma, pedagogika a psychologie, metodologie), obsahuje však pouhé dva cizojazyčné tituly, jež jsou v textu sice využity (vždy 3x), ale jistě by bylo možné nalézt další; kladem je to, že jeden je německý, druhý anglický a

angličtina se také hojněji objeví v článcích a internetových zdrojích. Pochvalu zaslouží využití přednášek hned několika autorů (a také jejich uvedení v textu i mezi zdroji), jež vedle volby tématu znovu svědčí o komplexitě oboru.

3. Formální stránka

Vlastní text práce obnáší plných 162 normostran, přičemž právě ve strohém textu plném dat a čísel jistě nelze obvinít autorku z mnohomluvnosti, naopak je asi nezbytné pochválit její důkladnost.

Jazyk práce je v plné shodě s obsahem velmi střízlivý. Práce je napsána jasným, stručným slohem, sledujícím vždy hlavní myšlenkou bez zbytečných odboček. Nejen stylistická, ale i mluvnická úroveň je nadprůměrná, jen výjimečně se objeví chyba nebo dokonce spíš jen překlep, opomenutí („protokol o látkách poškozujících ozonovou dané...“ [str. 41], „neurální“ (celkem 5x na str. 111 až 119); „Při porovnání žáků studujících na gymnáziích, mají žáci EKOG...“ [str. 173]; hrubé chyby text neobsahuje.

Typografická úprava práce je příkladná: veškeré tabulky, vyobrazení a grafy jsou jednotně popsány, funkční a umístěné po rozvaze náležitě buď do příloh nebo v případě potřeby těsného kontextu přímo do textu. Nechybí seznam zkratk, grafů, obrázků a tabulek, jimž k dokonalosti schází jen uvedení stran v textu, samozřejmě projekt.

4. Celkové hodnocení

Základem hodnocení je pochvala Ludmily Lacinové za cílenou volbu tématu, za velkou samostatnost, s níž sledovala své výzkumné cíle i kvantitativní metody, i za mimořádné nasazení v terénu, s nímž dokázala svůj záměr uskutečnit a dokonce v jisté fázi i rozšířit o další zkoumanou školu. Ojedinelé odmítnutí tedy rozhodně není její vinou.

Další pochvala se týká velké pečlivosti zpracování.

Od počátku práce jsem diplomantku upozorňoval, že se kvantitativnímu výzkumu nevěnuje a doporučil jsem jí odborníka působícího na naší škole, jehož konzultací také využila; detaily provedení bych však nerad hodnotil.

Naopak idea výběru vzorku, škol v místě bydliště, a jejich srovnání je naší myšlenkou společnou a jsem rád, že ji Ludmila vzala za svou. Na základě podloženého předporozumění jak diplomantky (a v jejím případě i inspirace předchozím výzkumem, jehož se do velké míry držela), tak mého, jsme *pracovně* formulovali devítku hypotéz jako vodítko, z nichž se potvrdily pouze dvě, čtyři se nepotvrdily a tři nelze plně zodpovědět pro neúčast jedné ze škol. Ludmilin přístup k výzkumu usiloval o co nejvyšší přesnost; jeho kvantitativní povaha však možná trochu „uzavřela terén“ dalším zjištěním. To se týká i interpretace výsledků, která zůstává povětšinou na úrovni statistických vyčíslení; jen málokdy se autorka odváží další interpretace, např. o (předpokládané) povaze a zaměření jednotlivých škol, studujících i vyučujících. Důvodem je jistě úsilí o vědeckou přesnost i nedostatek zkušeností, výtěžek je však trošku neúměrný velkému množství práce a pečlivě zpracovaných dat. Zamyslet se nad vlastními daty, promyslet, co vlastně znamenají a odvážit se vyjádřit obsah graf – číslo i slovně, však tradičně patří k těžším úkolům.

Přes všechny uvedené menší výhrady však konstatuji, že **Ludmila Lacinová** nepochybně prokázala znalosti i schopnosti vědecké práce a s potěšením **doporučuji její diplomovou práci k obhajobě** a navrhuji nejvyšší bodové hodnocení stupně „**velmi dobře**“, tedy **15 bodů**, až po hodnocení „**výborně**“ a **16 bodů**, podle průběhu obhajoby.